

TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỞ TP. HCM

Cơ hội học tập cho mọi người

Chương 2

NHÀ NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

I. Bản chất, hình thức, kiểu Nhà nước CHXHCN VN

1. Bản chất Nhà nước CHXHCN VN
2. Hình thức
3. Chức năng

-Điều 2 Hiến pháp 2013: “Nhà nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam là Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của Nhân dân, do Nhân dân, vì Nhân dân... Tất cả quyền lực nhà nước thuộc về Nhân dân mà nền tảng là liên minh giữa giai cấp công nhân với giai cấp nông dân và đội ngũ trí thức”.

1. Bản chất Nhà nước CHXHCN VN

Bản chất

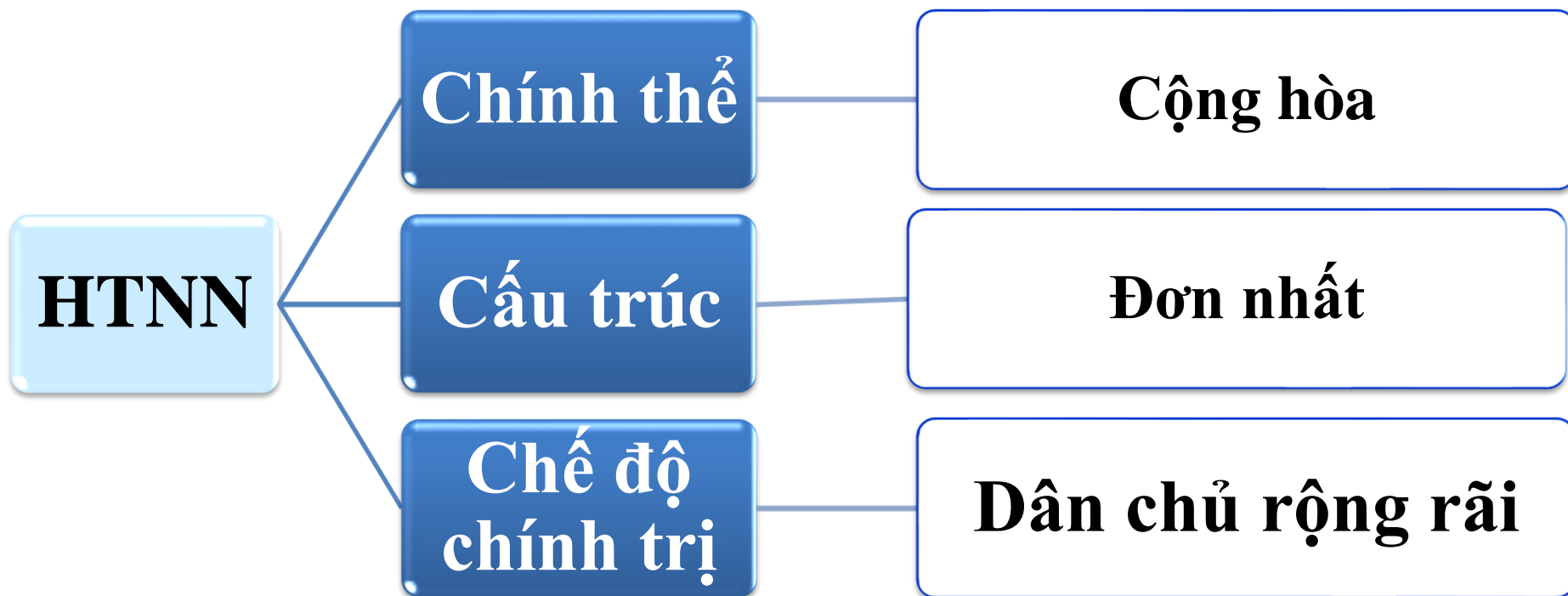
Là một nhà nước dân chủ

Là một nhà nước thống nhất

Thể hiện rõ tính xã hội

Đối ngoại hòa bình, hợp tác và hữu nghị

2. Hình thức Nhà nước CHXHCN VN

3. Chức năng của nhà nước CHXHCN VN

Đối nội:

- Tổ chức, QL kinh tế
- Giữ vững ANTT, BV chế độ
- QL VH, GD, KH-CN
- BV TTPL, BV quyền công dân

Đối ngoại:

- Bảo vệ TQ XHCN
- Mở rộng QH đối ngoại, hội nhập KTQ tế

4. Bộ máy Nhà nước CHXHCN VN

- a. Khái niệm
- b. Nguyên tắc hoạt động
- c. Hệ thống cơ quan nhà nước

Bộ máy nhà nước

- **Khái niệm:**

Bộ máy nhà nước là hệ thống các cơ quan nhà nước từ trung ương xuống địa phương, được tổ chức và hoạt động theo những nguyên tắc chung thống nhất, tạo thành một cơ chế đồng bộ thực hiện chức năng và nhiệm vụ của nhà nước.

Bộ máy Nhà nước CHXHCN Việt Nam

- Hệ thống cơ quan quyền lực nhà nước (Quốc hội)
- Chủ tịch nước
- Hệ thống các cơ quan hành chính nhà nước (Chính phủ)
- Hệ thống cơ quan xét xử (TAND)
- Hệ thống cơ quan kiểm sát (VKSND)

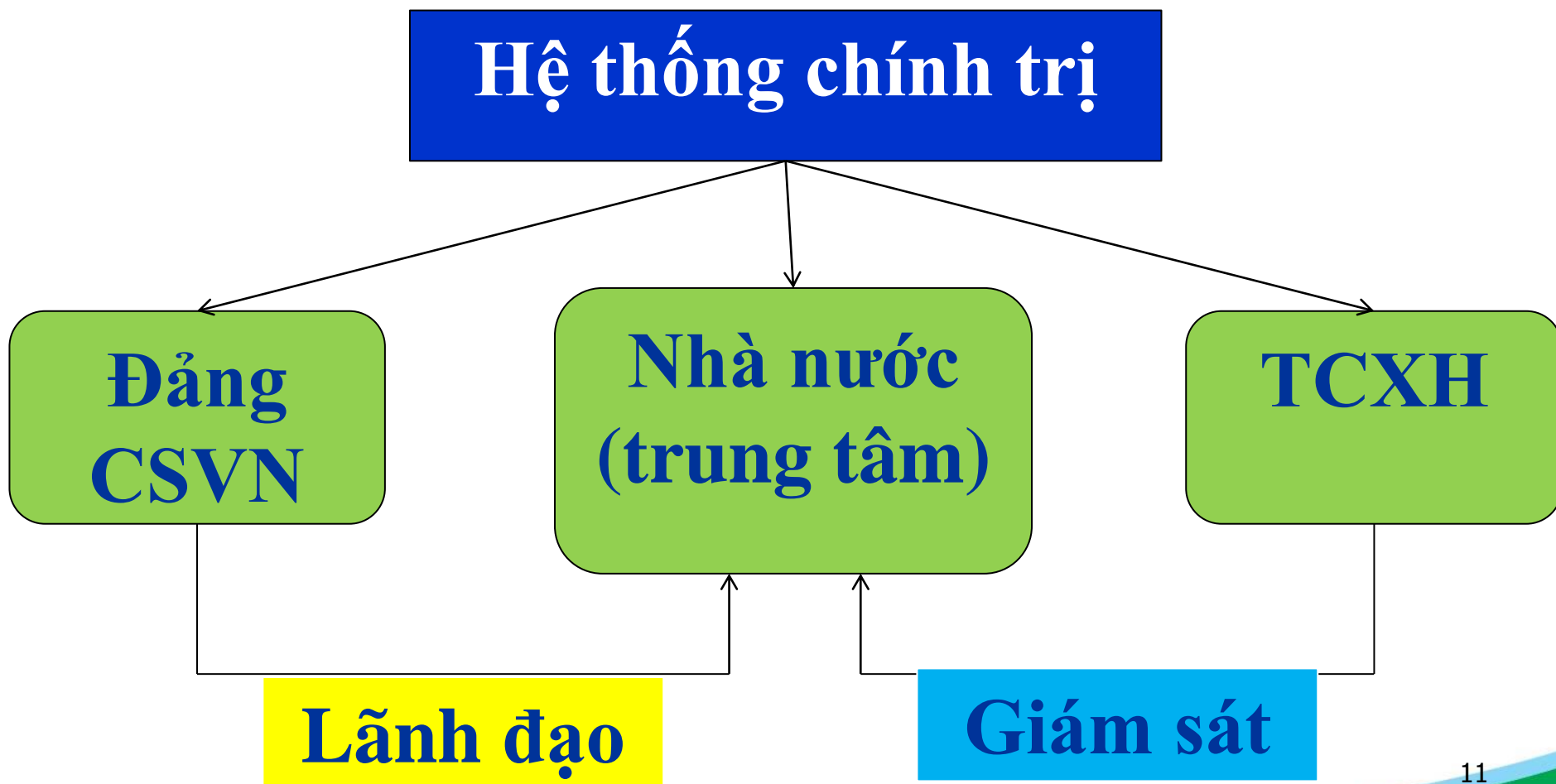
**BỘ
MÁY
NHÀ
NƯỚC**

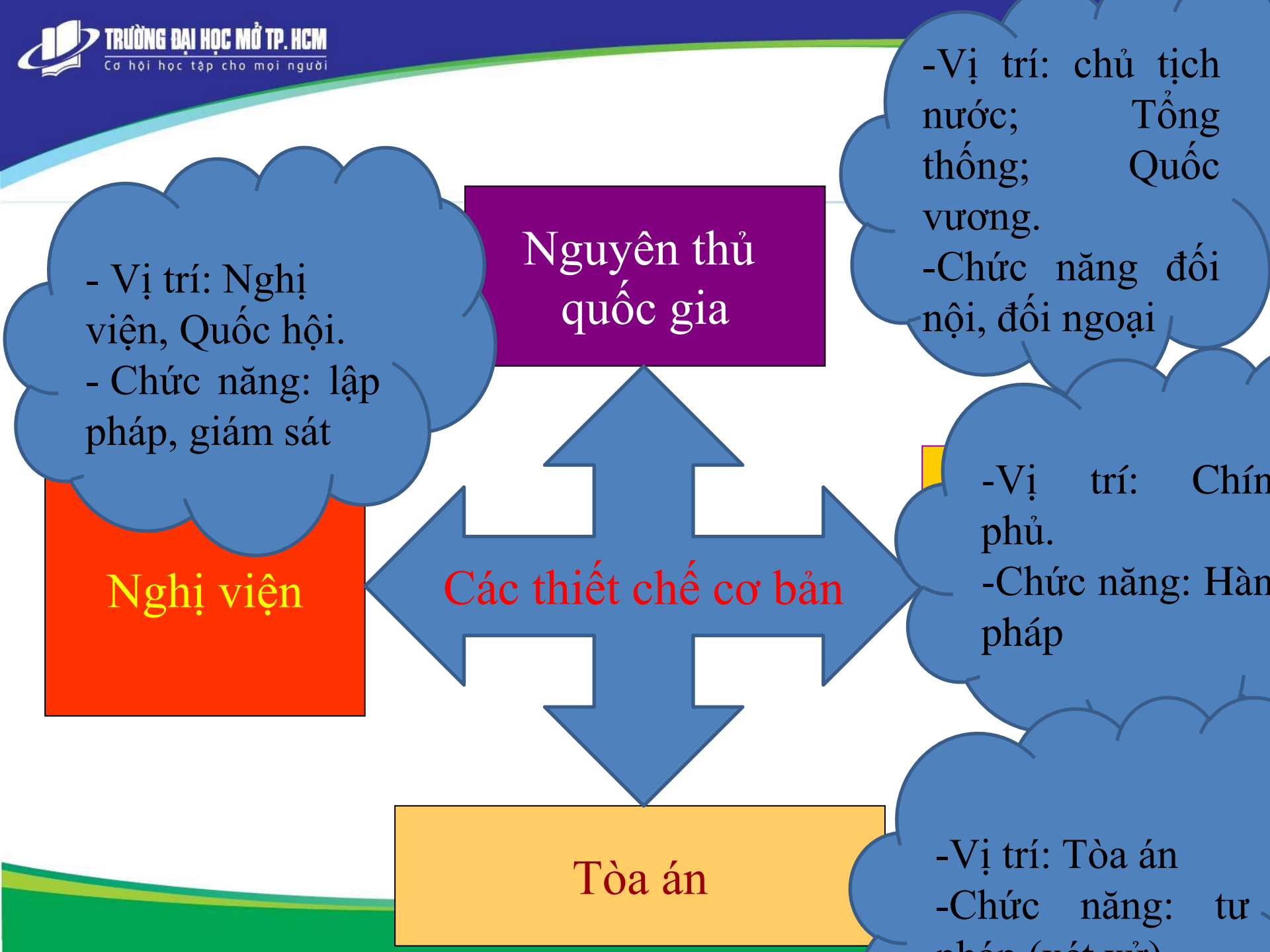
Bao gồm các cơ quan nhà nước

**Tổ chức và hoạt động theo
nguyên tắc nhất định**

**Là phương tiện, công cụ để thực
hiện chức năng của NN**

b. Nguyên tắc tổ chức và hoạt động

Nguyên tắc tổ chức Nhà nước CHXHCN VN

Nguyên tắc

Quyền lực nhà nước thuộc về nhân dân
Đ2 HP

Đảng lãnh đạo – Đ4 HP

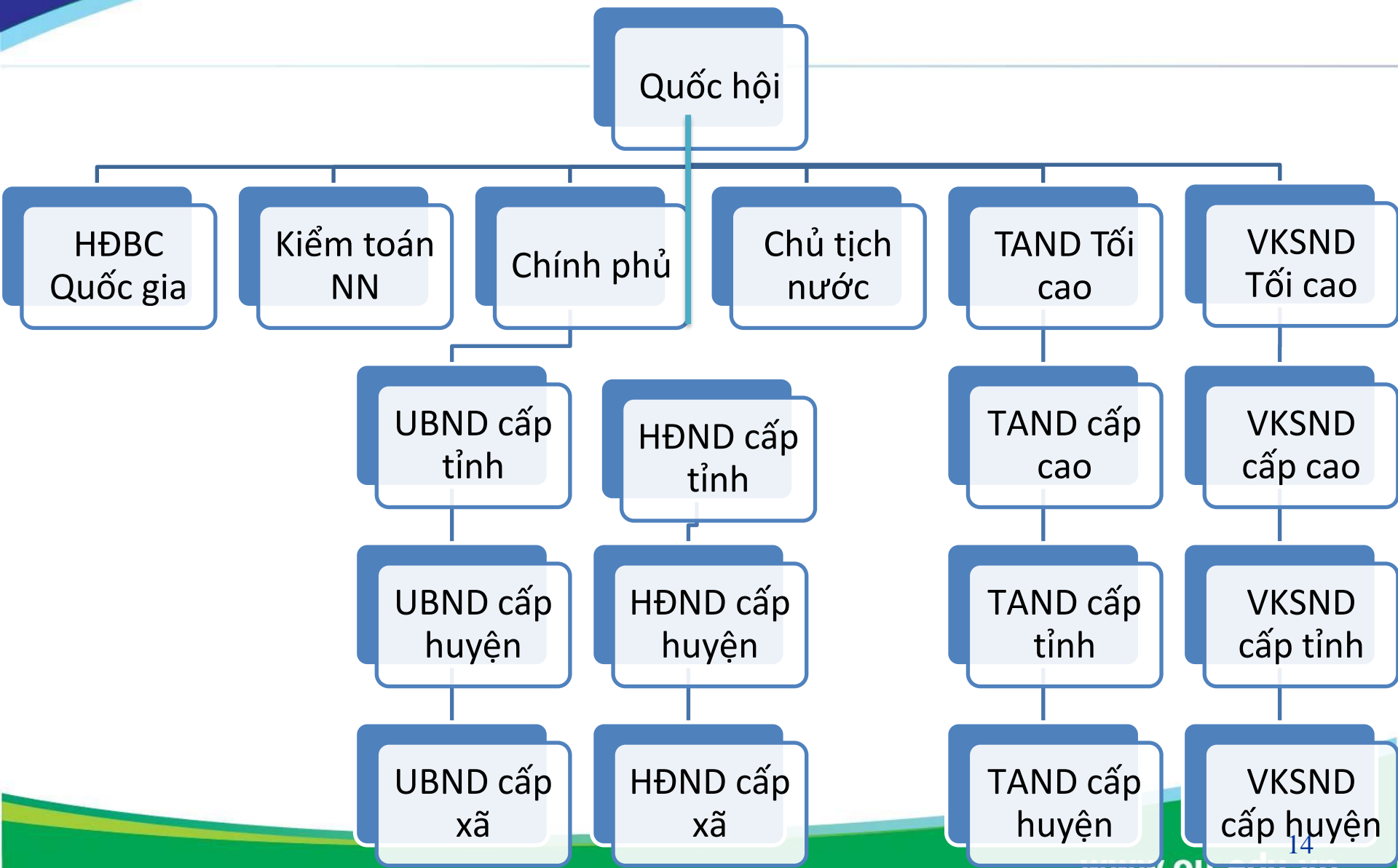
Phân quyền – Đ2 HP

Đoàn kết, bình đẳng, tương trợ giữa
các dân tộc – Đ5 HP

Quyền lực nhà nước tập trung, có sự
phân công, phối hợp, kiểm soát

Tập trung dân chủ - Đ 8 HP

Sơ đồ tổ chức

CQ hiến
định độc lập

Hội đồng bầu cử quốc gia

Hội đồng kiểm toán Nhà nước

QUỐC HỘI

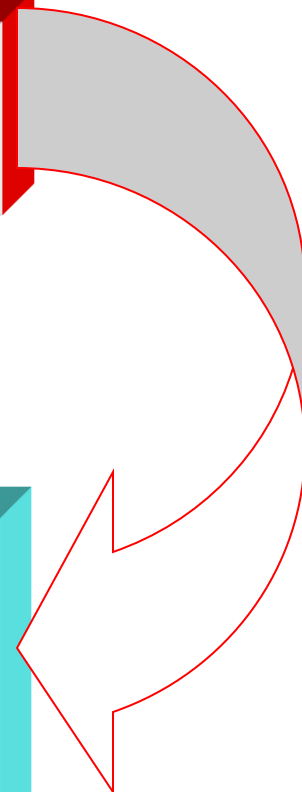
Là cơ quan đại biểu cao nhất của ND

Là cơ quan quyền lực NN cao nhất

Là cơ quan lập hiến và lập pháp

**Nguyên tắc
hoạt động**

**QH làm việc theo chế độ hội nghị
và quyết định theo đa số**

CHỨC
NĂNG CỦA
QUỐC HỘI

Thực hiện quyền lập hiến, lập pháp

Quyết định các vấn đề quan trọng của đất nước

Giám sát tối cao hoạt động của nhà nước

Tỷ lệ bỏ
phiếu

Làm, sửa đổi HP: ít nhất $\frac{2}{3}$ ĐB
tán thành

Luật, nghị quyết của QH: quá
nửa tổng số ĐB tán thành

QUỐC HỘI

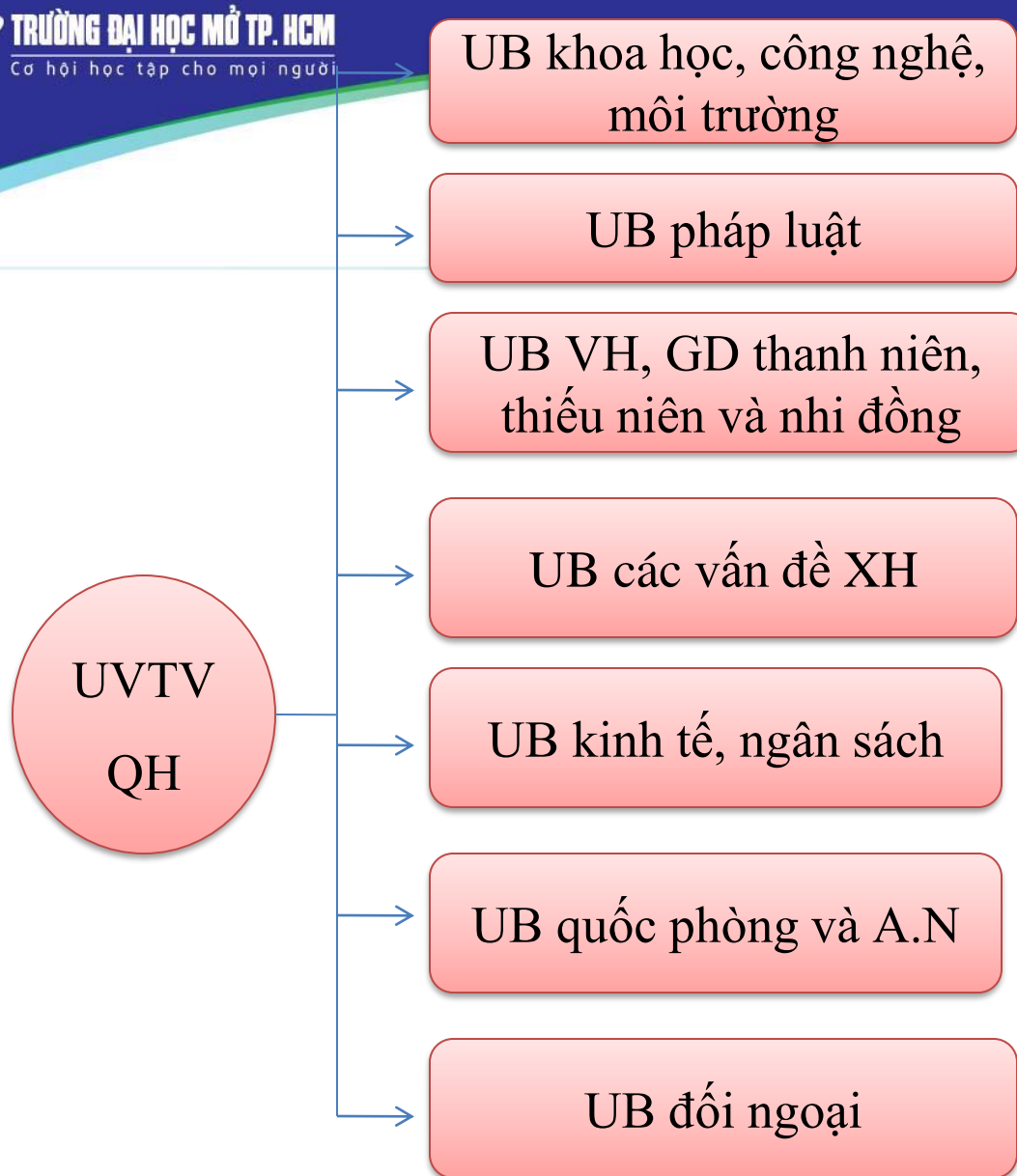
```
graph LR; QH[QUỐC HỘI] --- HDT[Hội đồng dân tộc]; QH --- UBTH[UB thường vụ QH]; QH --- HDBCC[2Hội đồng bầu cử quốc gia]; QH --- KTN[Kiểm toán nhà nước];
```

Hội đồng dân tộc

UB thường vụ QH

Hội đồng bầu cử quốc gia

Kiểm toán nhà nước

CHÍNH PHỦ

Là cơ quan chấp hành của QH

Là cơ quan hành chính NN cao nhất

Cơ cấu tổ chức CP

Các bộ
(18)

Các bộ trưởng

Thủ tướng, Phó
Thủ tướng

Cơ quan ngang Bộ

**Thủ
trưởng**²³

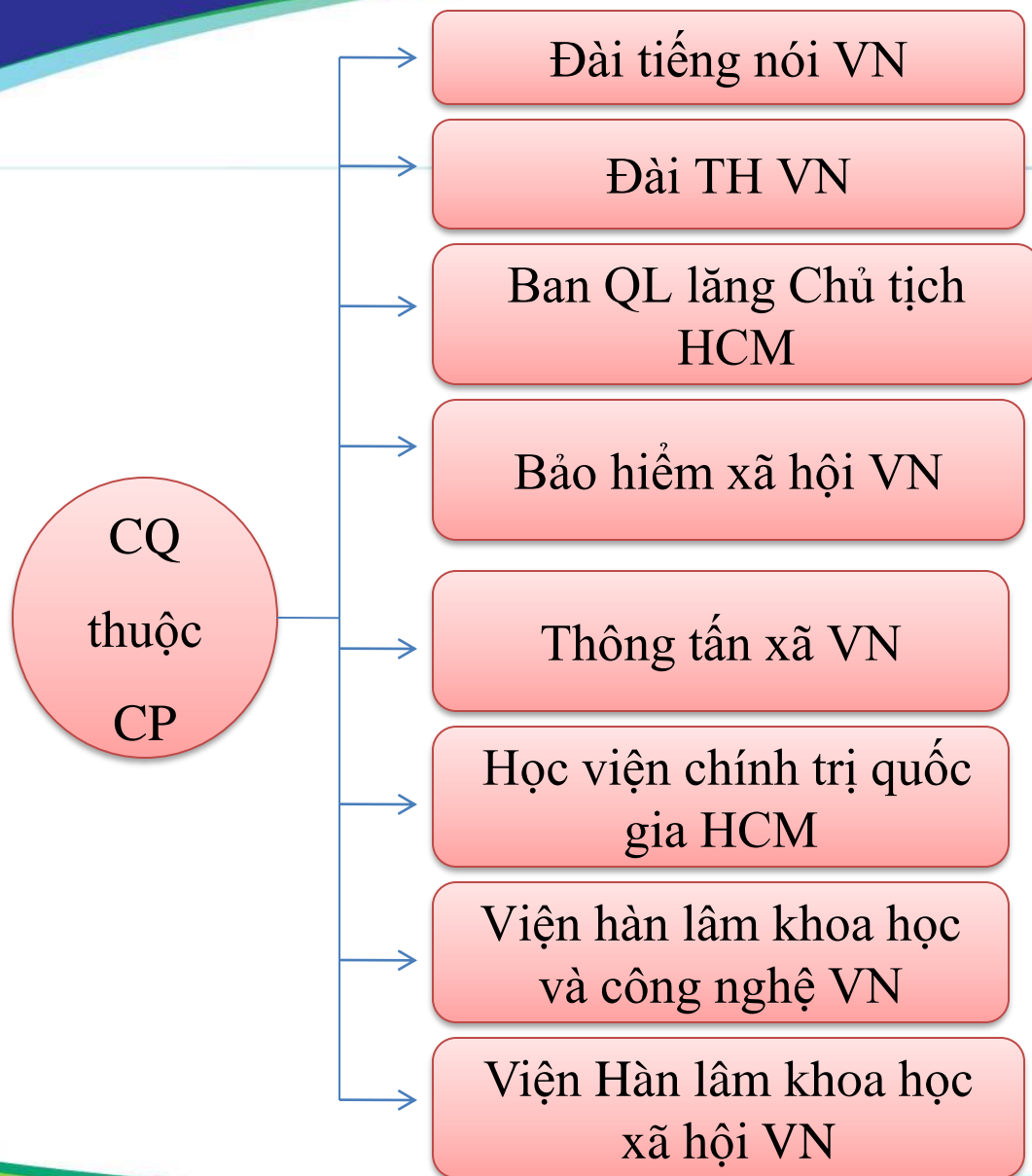
Cơ quan
ngang Bộ

Văn phòng Chính phủ

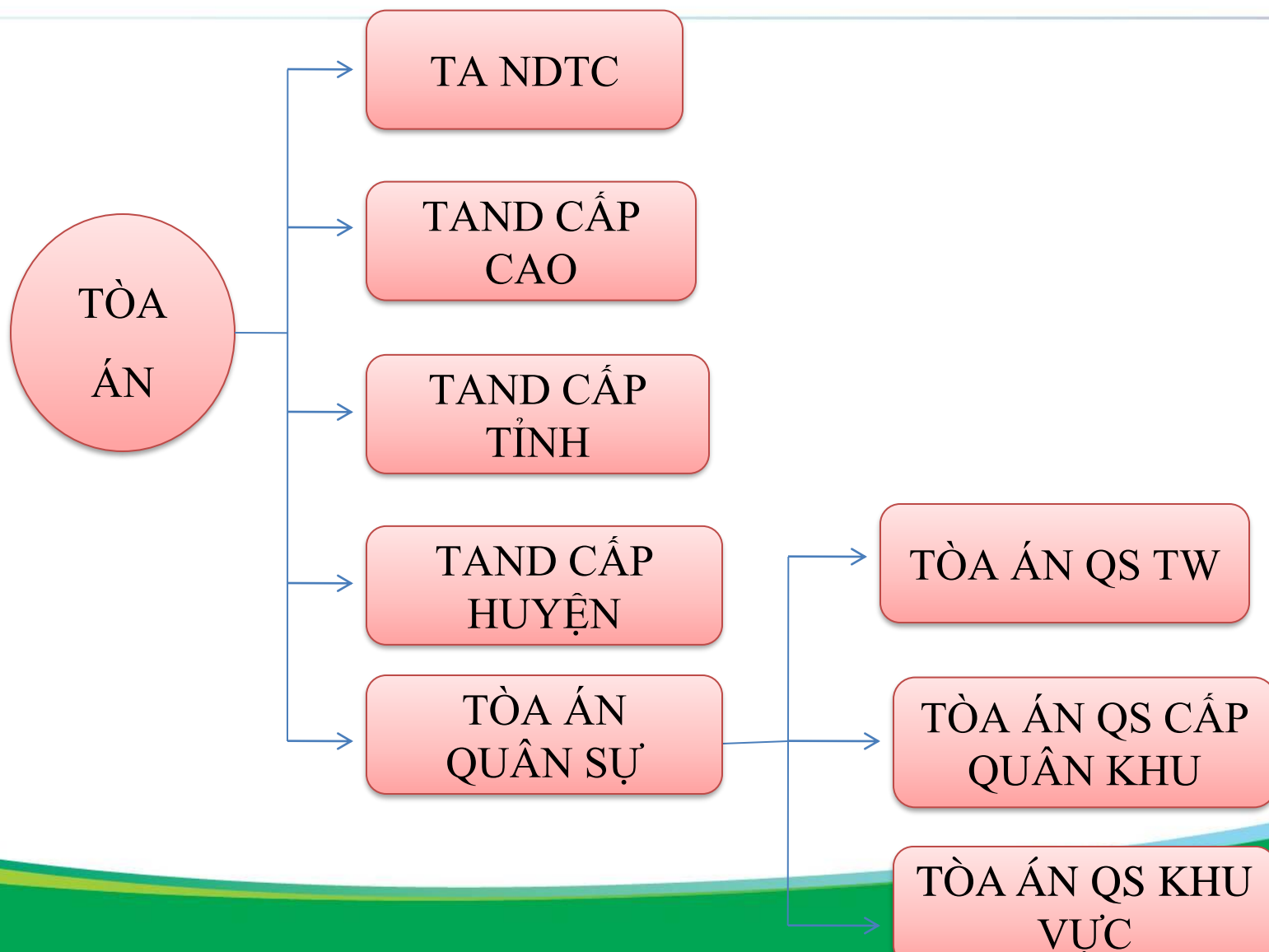
Ngân hàng Nhà nước

Thanh tra Chính phủ

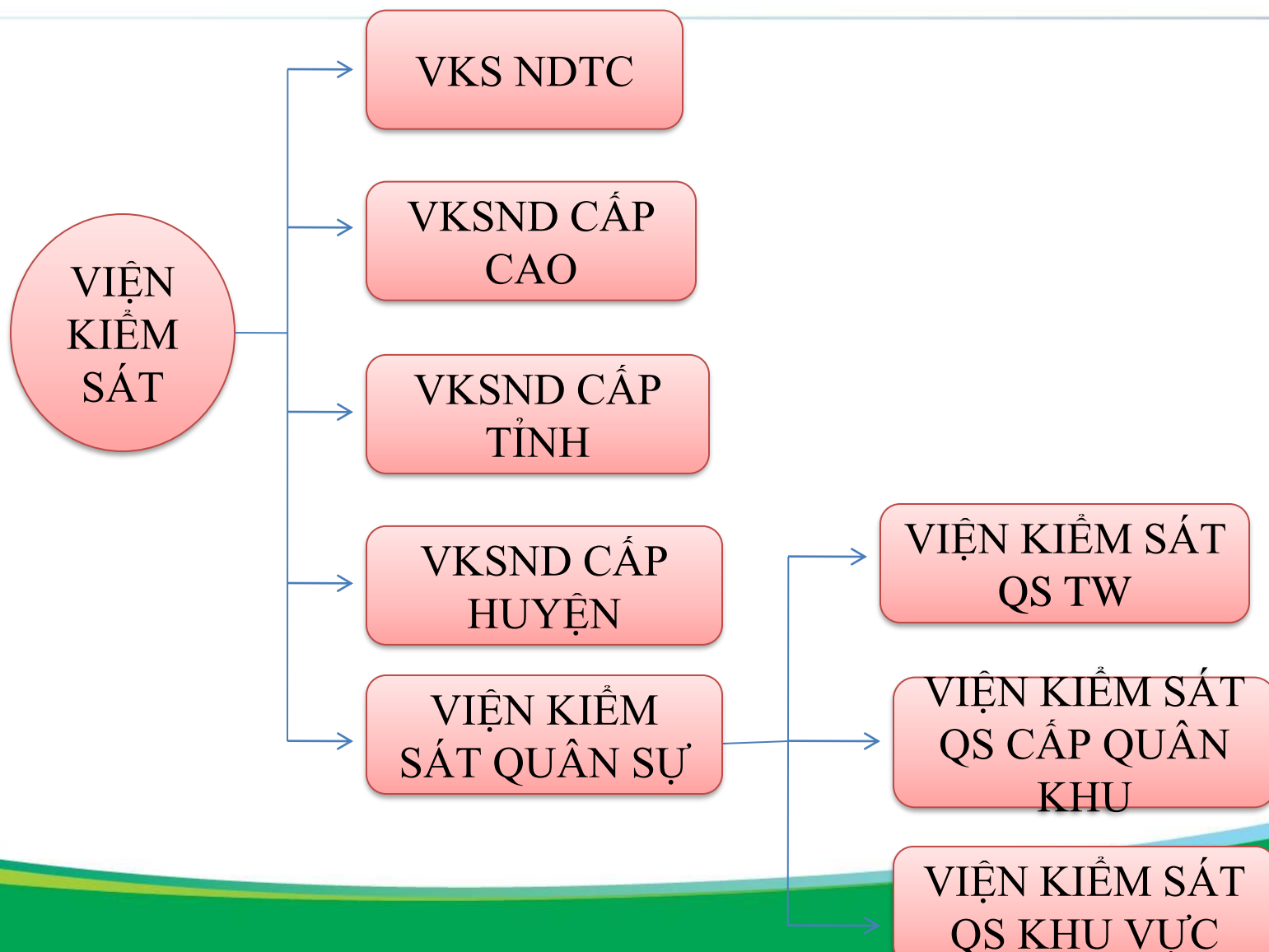
Ủy ban dân tộc

Cơ cấu tổ chức tòa án

Cơ cấu tổ chức Viện kiểm sát

Tiêu chí	Quốc hội	Chủ tịch nước	Chính phủ
Vị trí, tính chất pháp lý	<ul style="list-style-type: none"> - Là cơ quan đại biểu của dân, do dân bầu; - Cơ quan quyền lực cao nhất 	<ul style="list-style-type: none"> - Là người đứng đầu nhà nước; - Do Quốc hội bầu ra. 	<ul style="list-style-type: none"> - Cơ quan hành chính cao nhất; - Cơ quan chấp hành của QH.
Chức năng	<ul style="list-style-type: none"> - Lập Hiến; Lập pháp - Giám sát tối cao; - QĐ những vđ quan trọng 	<ul style="list-style-type: none"> - Đối nội; - Đối ngoại. 	<ul style="list-style-type: none"> - Quản lý xã hội; - Thi hành pháp luật
Cơ cấu tổ chức	<ul style="list-style-type: none"> - Ủy ban Thường vụ QH; - Hội đồng dân tộc và các Ủy ban 	<ul style="list-style-type: none"> - Quốc hội bầu ra một người làm chủ tịch nước. 	<ul style="list-style-type: none"> - Thủ tướng, các Phó thủ tướng; - Bộ và Cơ quan ngang Bộ.
Kỳ họp, nhiệm kỳ	<ul style="list-style-type: none"> - Mỗi năm 2 kỳ; - Bất thường 	<ul style="list-style-type: none"> - Theo nhiệm kỳ của Quốc hội 	<ul style="list-style-type: none"> - Theo nhiệm kỳ của Quốc hội

TAND	VKSND	HĐND	UBND
- Cơ quan tư pháp	Cơ quan tư pháp	- Cơ quan quyền lực ở địa phương	-Cơ quan hành chính ở địa phương; - Cơ quan chấp hành của HDND
-Xét xử	- Công tố; - Kiểm sát hoạt động tư pháp	- Đại diện cho nhân dân thực hiện quyền lực nhà nước.	- Quản lý xã hội ở địa phương
-TAND Tối cao-cấp cao-tỉnh-huyện. - TA Quân sự	- VKSN Tối cao-cấp cao-tỉnh-huyện. - VKSN Quân sự	- HĐND cấp tỉnh, huyện, xã. - Chủ tịch, các Phó CT, Ủy viên.	- UBND cấp tỉnh, huyện, xã. - Chủ tịch, các Phó CT, Ủy viên.
Kỳ họp, nhiệm kỳ	- Theo nhiệm kỳ của Quốc hội	- Theo Quốc hội	- Theo nhiệm kỳ của Quốc hội